

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	BaO
Instellingsnummer	45831
Instelling	Vrije Basisschool De Twijg
directeur	Sarah CLAUWERS
adres	Ursulinenstraat 1 - 3018 WIJGMAAL
telefoon	016-44.63.48
fax	016-44.86.45
e-mail	detwijg.directie@gmail.com
website/URL	www.detwijg.be
Inrichtende macht/Bestuur	104737 - VZW Vrije Basisschool Wijgmaal te WIJGMAAL
adres	Ursulinenstraat 1 - 3018 WIJGMAAL
Scholengemeenschap	120592 - De Vaart te WILSELE
adres	Albert Woutersstraat 15_1 - 3012 WILSELE
CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Tijdstip doorlichting	van 15 september 2009 tot 18 september 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Guido Aerts
Teamleden	Wilfried Bellemans
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	2 oktober 2009

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	(Leer)prestaties in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
4	KWALITEITSPROFIEL	6
5	RESULTATEN	8
5.1	(Leer)prestaties	8
5.2	Schoolloopbaan	11
5.3	Outcomes	11
5.4	Tevredenheid	11
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	12
6.1	Algemeen	12
6.2	Personeel	12
6.3	Logistiek	13
6.4	Onderwijskundig	13
7	STERKTES EN ZWAKTES	16
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	16
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	16
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	16
8	ADVIES	17
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	18

1 INLEIDING

Van 15 september 2009 tot 22 september 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- recente of frequente directiewissel(s)
- recente nieuwbouw, verhuizing,...
- sterke verjonging van het lerarenkorps in de kleuterafdeling

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 (Leer)prestaties in de focus

Gewoon kleuteronderwijs :

Leergebied

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Gewoon lager onderwijs :

Leergebied

wiskunde

muzische vorming

Leergebiedoverschrijdende ET

sociale vaardigheden

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

4 KWALITEITSPROFIEL

De school heeft nog weinig werk gemaakt van het op groeps- en schoolniveau brengen, analyseren en bespreken van outputgegevens. Een eerste aanzet is gegeven door gegevens te verzamelen over de resultaten van de oud-leerlingen in het begin van het secundair onderwijs. Het team detecteert de risicokinderen op basis van genormeerde toetsen. De deelname aan externe toetsen wordt niet consequent uitgevoerd en opgevolgd. De school mist de kans om met de gegevens uit de afgenomen toetsen na te gaan wat de opbrengsten van haar onderwijs zijn ten einde een proces van interne kwaliteitszorg te kunnen opzetten.

De voorbije jaren heeft het intern leiderschap de kwaliteitsverbetering van het onderwijs niet in de focus geplaatst. De nieuwe directeur staat daarom voor een grote uitdaging om samen met de leraren een cyclisch verbeteringsproces op te zetten.

De leraren van de kleuterafdeling hebben zelf initiatief genomen. Samen hebben ze groeilijnen, onder meer voor wiskundige initiatie, materialen, een kleutervolgsysteem, begrippenlijsten, ruimte- en tijdsaders, keuzesystemen... opgesteld. Het kleuterteam besteedde veel aandacht aan de verticale samenhang. Het onderwijs is, op basis van het 'Ontwikkelingsplan van het katholiek kleuteronderwijs', breed uitgebouwd, degelijk gepland en kwaliteitsvol uitgevoerd. Een systematische bewaking van de ontwikkelingsdoelen om na te gaan of het aanbod voldoet om de inspanningsverplichting te realiseren, zou in het onderwijs nog meer systematiek brengen. Ook kan het kleuterteam nog meer aandacht besteden aan de bevordering van het zelfsturend leren.

In de lagere afdeling is vrij recent een nieuw onderwijsleerpakket voor wiskunde ingevoerd. Net zoals voor andere leergebieden ging dit niet gepaard met een diepgaande leerplanstudie. Het team liet kansen liggen om samen na te denken over het gebruik van de differentiatievormen die het onderwijsleerpakket aanbiedt. De ontwikkeling van een visie op proces- en productevaluatie kwam niet aan de orde.

De leraren vertrouwen op de opbouw en op de inhoud van het onderwijsleerpakket om de verticale samenhang te garanderen en om de resultaatsverplichting aan te tonen. Voor het leergebied 'muzische vorming' is het aanbod erg versnipperd en onvolledig. Noch de kerngedachten, noch de concrete doelen van de deelleerplannen zijn door de groepsleraren gekend. Leraren met meer talenten in sommige domeinen van de muzische vorming wenden deze slechts aan in de eigen klas of soms in de parallelklas of occasioneel ter gelegenheid van feesten. Er is echter geen structureel geregelde uitwisseling van expertise, zodat de continuïteit verloren gaat en de leerlingen op muzisch gebied geen aanbod krijgen waar ze recht op hebben.

De nefaste gevolgen van het beleid van de voorgaande jaren zijn ook terug te vinden in de evaluatie- en rapporteringspraktijk, het zorgbeleid en de professionalisering van het team.

In de kleuterafdeling biedt het kleutervolgsysteem samen met de genormeerde toetsen een breed beeld van de ontwikkeling van de kleuters. In de lagere afdeling wordt vooral de cognitieve ontwikkeling geëvalueerd. Die evaluatie is sterk op het product gericht en weinig diepgaand. De rapporten geven geen representatief en valide beeld van de mogelijkheden en vorderingen van de leerlingen. De leraren hebben het zeer moeilijk met de evaluatie van de muzische vaardigheden en slagen er niet in daarover adequaat te rapporteren. De rapportering over de sociale vaardigheden daarentegen is positief en kindgericht geformuleerd.

Het team heeft een visie op leerlingenbegeleiding besproken en geamendeerd, maar slaagt er nog niet in een kwaliteitsvolle uitvoering te realiseren. Door de onuitgesproken verschillen in opvattingen over zorg, de weinig afdwingbare afspraken en de beperkte diepgang van analyse, diagnose en planmatig remediëren, kan de zorg voor de risicoleerlingen nog heel wat aan deugdelijkheid winnen.

Dat het kleuterteam toch heel wat mooie realisaties kan voorleggen, komt door de grote inzet van deze leraren om samen na te denken hoe hun onderwijs aan kwaliteit kan winnen en hoe ze zich als team verder kunnen professionaliseren. In de lagere afdeling is er bereidheid tot het volgen van nascholing. Een gezamenlijk gedragen visie in functie van de verbetering van de onderwijskwaliteit op schoolniveau ontbreekt er alsnog.

Voor het leergebied muzische opvoeding kan het lagerschoolteam niet aantonen dat de eindtermen door de leerlingen gerealiseerd worden. Het aanbod is weinig evenwichtig en de verticale samenhang binnen de verscheidene domeinen onduidelijk. Ook de evaluatie en rapportering van dit leergebied laten te wensen over en zullen onderwerp van opvolging zijn.

De leerkrachten worden aangespoord valabele procedures te ontwikkelen om alle leervorderingen van de kinderen te evalueren. Een evenwichtige en gedifferentieerde rapportering vormt daarbij een belangrijk aandachtspunt. Alle aspecten van de leerbegeleiding kunnen zeker nog aan systematiek winnen. Het schoolteam heeft nog heel wat werk voor de boeg. Samen met de nieuwe directeur zullen alle onderwijsgeveenden hun steentje moeten bijdragen om de onderwijskwaliteit te verhogen. Diepgaande gezamenlijke professionalisering en een grote bereidheid om elkaar te ondersteunen en te bemoedigen vormen kansen om het vooropgestelde doel te bereiken.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Kleuteronderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- De leraren van de kleuterafdeling hebben, onder meer voor wiskundige initiatie, heel wat afspraken gemaakt om de verticale samenhang te garanderen. Groeilijnen voor wiskundige initiatie, begrippenlijsten, afspraken over materialen zoals puzzels en spijkerplankjes ondersteunen het onderwijs. Er is een goed evenwicht tussen geïntegreerde activiteiten en doelgerichte instructie- en oefenmomenten.
- De planning van de aangeboden activiteiten is gebaseerd op het 'Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool'. De kleuterleraren noteren in hun planningsdocumenten vooral ontwikkelingsaspecten en doelen uit het ontwikkelingsplan aangepast aan de ontwikkelingsfase van de kleuters. Een gradueel opgezet overzicht van de relatie tussen leerplandoelen, doelen uit het ontwikkelingsplan en de decretale ontwikkelingsdoelen dient als ondersteunend document. Een systeem om na te gaan of alle decretale ontwikkelingsdoelen in voldoende mate vanuit activiteiten worden nagestreefd, ontbreekt nog.
- Om de vorderingen van de kleuters voor wiskundige initiatie op te volgen, gebruiken de leraren genormeerde toetsen. De gegevens daarvan zijn nog niet op hoger niveau gebracht om na te gaan of het onderwijs het beoogde effect heeft op groepsniveau.
- Het leren kiezen is doorheen de kleuterafdeling goed opgebouwd. Het puzzelaanbod is goed gradueel en gedifferentieerd uitgewerkt. Voor andere speelleermaterialen laat men nog heel wat kansen liggen om de zelfsturing van de kleuters te stimuleren omdat het gebruik van doordachte en gedifferentieerde stappenplannen nog niet is ingeburgerd. Voor de speelleermaterialen blijven daardoor ook heel wat differentiatiemogelijkheden onbenut.
- Het aanbod in de hoeken voor wiskundige initiatie voldoet in het algemeen en wordt functioneel gebruikt. Sommige hoeken missen een verdere doorgedreven verrijking om het wiskundig handelen meer kansen te geven. De kleuterleraren gebruiken de hoeken wel om wiskundige symbolen aan te brengen.
- Tijdens de bijgewoonde activiteiten grepen verscheidene kleuterleraren kansen aan om 'wiskundig bezig te zijn'.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Het onderwijs is in de kleuterafdeling ingedeeld in thema's die zowel kalendergebonden zijn als inspelen op de belangstellingswereld van de kleuters. Veeleer spontaan en sporadisch integreren de kleuterleraren de acute interesse van de kleuters in het lopende thema. Vanuit de vier 'ervaringssituaties' en de elf 'ontwikkelingsaspecten' plannen de leraren een breed en evenwichtig aanbod. Daarbij hebben de kleuterleraren voor verscheidene hoeken hoekenfiches uitgewerkt met opgave van welke leerdoelen binnen welke leergebieden worden nagestreefd.
- Begrippenlijsten met betrekking tot verscheidene domeinen van wereldoriëntatie ondersteunen de verticale samenhang. De continue opbouw voor de verscheidene kalenders is gegarandeerd, zowel op gebied van de complexiteit als van de abstractiegraad van de voorstellingen. De cyclische tijd daarentegen wordt niet gevisualiseerd. De aanduidingen voor de indeling van de ruimte zijn functioneel omdat ze worden aangestuurd vanuit het keuzeoverzicht.

- Ook voor wereldoriëntatie is nog geen bewakingssysteem ontwikkeld om na te gaan of alle ontwikkelingsdoelen in voldoende mate worden nagestreefd. Het kleutervolgsysteem biedt evenwel een breed en gradueel overzicht over welke vaardigheden op leerlingniveau worden bewaakt.
- Een aantal kleuterleraren levert inspanningen om het klasbeeld aan te passen aan het lopende thema. In enkele klassen was de stoffering van de winkel en de selectie van de boeken in de boekenhoeken evenwel niet in overeenstemming met het lopende thema.
- Het domein 'mens' wordt vooral benaderd vanuit het omgaan met gevoelens. Zowel specifieke materialen als thema's bieden kansen om de ontwikkeling van de sociaal-emotionele vaardigheden in de focus te plaatsen. In het kleutervolgsysteem zijn 'welbevinden' en 'betrokkenheid' voor verscheidene aspecten geïntegreerd.

5.1.2 Lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **realiseren** van eindtermen en leerplannen:

Wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- De school kan niet met valide en betrouwbare outputgegevens aantonen dat de leerlingen de eindtermen wiskunde bereiken. De gebruikte genormeerde toetsen worden niet op een hoger niveau gebracht om na te gaan of de resultaten op groeps- en schoolniveau voldoen. Het onregelmatig karakter van de deelname aan door de koepel georganiseerde externe proeven verhindert het opzetten van een systematisch, valide en verifieerbaar outputbeleid.
- De leraren vertrouwen op eenzelfde onderwijsleerpakket om de verticale samenhang en het evenwicht in het onderwijsaanbod voor wiskunde te garanderen. Zij gaan ervan uit dat het consciëntieus volgen van het onderwijsleerpakket een voldoende garantie biedt voor het realiseren van de eindtermen. Er is na de invoering van het onderwijsleerpakket geen diepgaande vergelijkende studie geweest met het leerplan om zowel krachtlijnen als concrete verschillen in verdeling over de leerjaren, voorstellingen en methodieken te bespreken. Het schoolteam heeft wel over een beperkt aantal technische aspecten afspraken gemaakt. Die werden echter nog niet in het schoolwerkplan opgenomen.
- Er is voor dit leergebied een goede aansluiting op wat in de kleuterafdeling geleerd wordt. Materialen en voorstellingen stromen door. In de lagere klassen krijgen de leerlingen voldoende kansen om handelend te leren met ondersteunende materialen en hulpschema's. Soms wordt daarmee ook gedifferentieerd.
- Uit de gesprekken en de analyse van het leerlingenwerk blijken verschillende opvattingen te bestaan over het gebruik van de differentiatiemogelijkheden opgenomen in het onderwijsleerpakket. Het team heeft daarover nog geen formeel overleg gepleegd. Tijdens de bijgewoonde lessen werd veeleer gedifferentieerd op basis van tempo en in beperkte mate op niveau. Voor leerlingen die het moeilijker hebben voorzien de meeste leraren een verlengde instructie. Een aantal leraren maakt gebruik van gevarieerde instructie om verstandige leerlingen sneller aan het oefenen te laten gaan.
- De leraren hebben weinig aandacht voor het voorstellen en aanbieden van algemene oplossingsstrategieën. De meeste leraren zorgen er wel voor dat de leerlingen hun oplossingsmethode kunnen verwoorden.
- Alle klassen beschikken over computers. Voor wiskunde worden die meestal gebruikt tijdens de zelfstandige werkvormen om leerlingen te laten oefenen. Door het ontbreken van een specifieke planning is onduidelijk hoe ICT als ondersteuning voor wiskunde wordt ingezet.

Muzische vorming

Voldoet niet

Vaststellingen

- Zowel uit documentanalyse als uit de gesprekken blijkt dat het merendeel van de leraren weinig vertrouwd is met de leerplannen en de decretale eindtermen. Een pedagogische studiedag over muzische vorming heeft hen ervan bewust gemaakt dat de verscheidene domeinen zoveel als mogelijk in samenhang dienen gebracht te worden en dat het muzische ook in andere leergebieden nagestreefd kan worden. Dit inzicht is nog niet verder geconcretiseerd in afspraken, langetermijnplanning en aanbod.
- Uit de planningsdocumenten blijkt dat niet alle domeinen van muzische vorming evenwaardig aan bod komen.
- In bijna heel de lagere afdeling zijn, met uitzondering van het verbale aspect, activiteiten uit het domein 'drama' niet opgenomen in het aanbod. Er werd tussen groepsleraren en de bijzonder leermeester lichamelijke opvoeding geen overleg gevoerd over de afstemming tussen het bereiken van de eindtermen bewegingsexpressie binnen het leergebied muzische vorming en de eindtermen 'ritmisch en expressief bewegen' binnen lichamelijke opvoeding. Over mediagebruik door de leerlingen is nog niet verder nagedacht.
- Het domein beeld is overal voldoende opgenomen in de weekplanning. Slechts een beperkt aantal leraren legt een herkenbaar accent op creatieve expressie. Bijna in alle klassen is er een eenzijdige nadruk op het gebruik van materialen en het aanleren van technieken. In sommige klassen is het aanbod voor driedimensionaal werk minimaal. De twee overige componenten van de beeldtaal, zijnde 'inhoud' en 'beeldaspecten', worden weinig doelgericht nagestreefd. Het team heeft ook nog geen inzicht verworven in het cyclisch proces van 'beschouwen' en 'creëren'. Aan 'kijken naar en bespreken van kunst' in relatie tot de beeldaspecten wordt slechts sporadisch aandacht besteed.
- In sommige klassen is het aanbod voor muziek erg beperkt. In heel wat klassen beperkt het aanbod voor muziek zich tot het zingen van liedjes en het ritmisch begeleiden. Andere leraren met meer expertise bieden een breder aanbod, maar dat is niet steeds in overeenstemming met wat het leerplan minimaal verwacht. De school beschikt over voldoende materialen zowel voor ontwikkeling van de ritmiek als voor het omgaan met klanken. Deze laatste instrumenten worden echter zelden door de leerlingen gehanteerd, zodat de realisatie van de overeenkomstige eindterm in het gedrang komt.
- Verscheidene leraren beschikken over een grotere expertise op één of meer muzische domeinen. Die bekwaamheid wordt echter, met uitzondering van feesten, alleen in de eigen klas of soms in de parallelklas gebruikt. Het team plant geen reguliere uitwisselingen om tegemoet te komen aan de nood van leraren met minder expertise voor sommige muzische domeinen.

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van de leergebiedoverschrijdende eindtermen in de focus:

Sociale vaardigheden

Voldoet

Vaststellingen

- Op schoolniveau onderneemt het team verscheidene initiatieven om te werken aan de sociale vaardigheden. Jaarlijks organiseren de leraren een projectweek met als thema 'Verbondenheid'. De speelplaatswerking is goed uitgebouwd, er is een ruim en wisselend aanbod aan speelmaterialen. Wekelijks wordt een nieuw 'spel van de week' geïntroduceerd. Om het vlotte verloop van activiteiten in gezamenlijke ruimten te garanderen zijn verscheidene afspraken vastgelegd die worden gevisualiseerd. Conflicten op de speelplaats kunnen uitgepraat worden in een daarvoor voorziene rustige ruimte. Op de jaarkalender is ook een anti-pestactie voorzien. De in de school geïntroduceerde 'no-blame' methode als preventiemiddel is nog niet verder uitgewerkt in concrete afspraken en acties.
- In de lagere afdeling organiseert men een leerlingenraad. Deze heeft vooral impact op de speelplaatswerking en enkele gezamenlijke acties of activiteiten. De leerlingenraad wordt voorbereid tijdens de klasvergaderingen.

- De school kan geen planning voorleggen voor de drie domeinen van de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'sociale vaardigheden'. Het is helemaal niet duidelijk hoe de leraren voortbouwen op wat voor dit leergebied is geleerd in de vorige leergroepen.
- De domeinen 'relatiewijzen' en 'samenwerking' krijgen op klasniveau aandacht. De leraren nemen daartoe individuele initiatieven. Er is echter geen afstemming noch doorgaande lijn waardoor er geen verticale samenhang is. De gehanteerde groeperingsvormen bieden wel kansen om deze eindtermen na te streven, maar ze worden weinig verder uitgediept. In de hogere leerjaren volgen de leerlingen in een beurtroelsysteem de actualiteit op, zodat er een relatie ontstaat tussen de eindtermen sociale vaardigheden en het domein 'maatschappij'. Tijdens specifieke weken kunnen oudere leerlingen hun sociale vaardigheden oefenen door onder meer voor te lezen of te vertellen aan jongere leerlingen.
- Ook voor het domein 'gespreksconventies' ontbreekt het aan een overzichtelijke planning. Afhankelijk van de onderwijsstijl van de groepsleraar wordt hieraan meer of minder aandacht besteed.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Professionalisering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.2.1.1 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- De laatste jaren is geen doordacht professionaliseringsbeleid gevoerd in de school. Met uitzondering van het GOK-actieplan is er geen prioriteitenplan op korte of langere termijn opgesteld. Er is tot op heden geen globale sterkte-zwakte-analyse uitgevoerd om na te gaan waar de school goed in is en wat ze kan verbeteren. Uitzonderlijk, bijvoorbeeld na een studiedag, kregen de leraren een enquête in te vullen, maar de resultaten daarvan werden nooit op een hoger niveau gebracht of met het schoolteam besproken. De school heeft nog bijna geen zelfevaluerend vermogen opgebouwd.
- In de school zijn verscheidene werkgroepen actief. Het is evenwel niet duidelijk op welke manier deze structuren een pedagogisch-didactische meerwaarde hebben. Hoewel heel wat initiatieven van deze werkgroepen op zichzelf zinvol zijn, is de impact ervan tijdelijk of eenmalig. Bijna nooit hebben deze initiatieven gevolgen voor de onderwijsstijl van de leerkrachten of voor de leerinhouden van de basisvorming, zodat na uitvoering van de actie de vroegere manier van werken terug opgenomen wordt.
- Uit de analyse van de verslagen van de personeelsvergaderingen blijkt dat er weinig aandacht is besteed aan interne professionalisering. Als er al eens een pedagogisch-didactisch thema op de agenda stond, kreeg dit geen verdere concrete invulling op schoolniveau. Inhouden uit pedagogische studiedagen werden eveneens niet verder ontwikkeld.
- De verdere professionalisering is in de lagere afdeling grotendeels gebaseerd op persoonlijke interesse en inzet. Uitzonderlijk maken de leraren van de lagere afdeling afspraken om samen een nascholing te volgen. In het schooljaar 2008-2009 volgden enkele leraren opleiding over muzische vorming. De verworven kennis werd niet aan het volledige team doorgegeven mede omdat er daarna slechts een paar personeelsvergaderingen zijn doorgegaan, die dan nog boordevol met praktische afspraken waren geladen.
- In de kleuterafdeling is de professionalisering voornamelijk het resultaat van de vrijwillige inzet van de kleuterleraren. In vrije momenten worden pedagogisch-didactische aandachtspunten en organisatorische aangelegen behandeld. Hierdoor kregen heel wat nuttige afspraken over de verticale samenhang gestalte. Het kleuterteam neemt ook initiatief om met zoveel mogelijk collega's interessante buitenschoolse navormingen te volgen. Deze vormen de basis voor nieuwe inzichten en afspraken.
- Leren met en van elkaar is nog grotendeels gebaseerd op informele afspraken. Het team van de kleuterafdeling probeert evenwel op enthousiaste wijze de eigen professionaliteit te verbeteren. Deze leraren kwamen tot op heden tot overeenstemming welke werkpunten ze zelf wensten aan te pakken. Een systematische aanpak om een professionele leergemeenschap te vormen ontbreekt echter in beide niveaus. Zo wordt nog geen gebruikgemaakt van de mogelijkheid om doelgericht te hospiteren bij een collega, feedback te geven en de verkregen inzichten samen met het team te bespreken.

Inbreuken tegen de regelgeving

- De school heeft voor het schooljaar 2009-2010 nog geen nascholingsplan opgesteld (decreet van 16 april 1996 herzien artikel 47 bij decreet van 16/12/2008).

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Begeleiding

6.4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces.

Vaststellingen

- Niettegenstaande een studiedag over 'differentiatie' werd georganiseerd, heeft het schoolteam nog geen werk gemaakt van de ontwikkeling van een visie op 'omgaan met verschillen'. In de kleuterafdeling wordt vooral gedifferentieerd op basis van belangstelling, bijkomende ondersteuning en hergroeperen met ondersteuning van de zorgleraar. In de lagere afdeling zijn tempo- en niveaudifferentiatie de meest voorkomende differentiatievormen. Enkele leraren organiseren er voor specifieke domeinen niveaugroepen, al dan niet met bijkomende ondersteuning. Differentiatie in de instructie blijft op enkele uitzonderingen na veeleer beperkt tot verlengde instructie. Uit de gesprekken blijkt dat de leraren het moeilijk hebben met het aanbieden van uitdagende leerinhouden voor leerlingen met meer mogelijkheden.
- Er is nog weinig aandacht voor het creëren van een krachtige leeromgeving. In de kleuterafdeling zijn er evenwel door de thematisch geïntegreerde aanpak veel kansen tot natuurlijke transfer. De leraren van de lagere afdeling houden rekening met de algemene beginsituatie van de leerlingen. Enkele hebben daarbij aandacht voor de samenhang met de realiteit. De kwaliteit van de instructie, de afwisseling in instructie- en oefentijd en de gerichte terugkoppeling van de antwoorden van de leerlingen verschillen van leerkracht tot leerkracht. Op het einde van de les heeft het merendeel van de leraren aandacht voor een vorm van productevaluatie. Een vorm van procesevaluatie en bespreking van de werkelijkheidswaarde van het geleerde kwam niet voor.
- In de kleuterafdeling is het kleutervolgstelsel het belangrijkste instrument om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Het biedt een goed overzicht over de ontwikkeling van de totale persoonlijkheid. Voor de taalontwikkeling, voor twee aspecten van wiskundige initiatie en voor de schoolrijpheid hanteert het team genormeerde toetsen. In de lagere afdeling vormen genormeerde toetsen voor wiskunde, spelling en technisch lezen de belangrijkste instrumenten om de cognitieve vorderingen in kaart te brengen. Heel wat leraren vullen deze gegevens aan met nog weinig gestructureerde observatiegegevens. De zorgleraren reiken van de VCLB-toets spelling een foutenanalyse aan.
- De overgangsgesprekken bieden maar een beperkte meerwaarde om de problemen van risicokinderen van bij het begin van het schooljaar aan te pakken. De al dan niet schriftelijk vastgelegde informatie is soms erg vaag en getuigt van weinig diepgang. Heel wat leraren wachten het verloop van de eerste weken of het eerste multidisciplinair overlegmoment in de eerste helft van de maand oktober af voor ze remediërende initiatieven nemen.
- In de lagere afdeling beschikken de leraren nog niet over instrumenten om de toetsen die meestal afkomstig zijn uit de onderwijsleerpakketten, verder te analyseren om de oorzaak van de fouten te ontdekken. Daardoor gaan kansen verloren om snel remediërende interventies op te zetten zodat afhaken wordt voorkomen.
- Driemaal per jaar organiseert het zorgteam een multidisciplinair overleg met alle kindbetrokkenen, het CLB en eventueel de ouders. Over de voorbereiding van dat overleg bestaan weinig afdwingbare afspraken. Op het overleg wordt afgesproken welke acties door wie zullen worden uitgevoerd. Er is echter geen duidelijkheid over de vooropgestelde doelen, de fasering en het volgende evaluatiemoment.
- De school heeft in het verleden een visie op zorg uitgeschreven. Deze visie beschrijft onder meer het zorgcontinuüm in vier fasen. Alhoewel de tekst door het lerarenteam is besproken en geamendeerd, blijven verschillende opvattingen over de concrete aanpak van de zorgverbreding naast elkaar bestaan. Het ontbreken van heldere procedures en afspraken verhindert een vlotte samenwerking. Er is weinig duidelijkheid over een planmatige hulp aan risicokinderen door het ontbreken van een diepgaande analyse en diagnose van het probleem. De beginsituatie van de risicoleerling is vaag omschreven en de

faserings in het hulpprogramma is vrijblijvend of ontbreekt. Een heldere omschrijving van de remediërende maatregelen en de orthodidactische hulpmiddelen die zullen gebruikt worden, is niet aanwezig. Voor een aantal leerlingen die externe ondersteuning krijgen wordt een handelingsplan in onderling overleg opgesteld.

- Voor een beperkt aantal dyslectische leerlingen worden in overleg met de ouders compenserende of dispenserende maatregelen afgesproken. De leraren die hierbij betrokken worden staan positief tegenover dit initiatief.
- De organisatie van de additionele hulp wordt nog grotendeels bepaald door de vraag van de leraren en is niet gebaseerd op vooraf afgesproken criteria en prioriteiten. De organisatie van de klasinterne ondersteuning - wie is verantwoordelijk voor wat - wordt nog grotendeels bepaald door de groepsleraar en niet door voorafgaand overleg over de meest efficiënte wijze van aanpakken. Buiten de uren van klasinterne ondersteuning worden de remediëringsmomenten door de titularissen weinig vooraf gepland. De leraren verwijzen meestal naar de handenvrije momenten tijdens de zelfstandige werkvormen. In het contractwerk is er niet voorzien dat leerlingen zelfstandig remediërende taken kunnen uitvoeren.
- Uitzonderlijk wordt voor leerlingen met een erg grote achterstand curriculumdifferentiatie opgezet.

6.4.2 Evaluatie

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen erop dat de instelling aan het begin van een ontwikkelingstraject staat.

6.4.2.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- De kleuterleraren slagen erin zich een vrij helder beeld te vormen van de ontwikkeling van de kleuters door gebruik te maken van het gradueel en breed opgezet kleutervolgsysteem, in combinatie met genormeerde toetsen en aanvullende observatiegegevens. Over hoe deze bijkomende gegevens geformuleerd zijn, bestaan er geen afspraken op schoolniveau. De communicatie met de ouders gebeurt vooral tijdens de oudercontacten en op informele momenten. Er is nog geen beslissing gevallen in de discussie om ook schriftelijk te communiceren.
- In de lagere afdeling is de evaluatiepraktijk grotendeels gebaseerd op de gebruikte onderwijsleerpakketten en gericht op de cognitieve vaardigheden. De muzische vaardigheden worden praktisch nooit effectief en voldoende genuanceerd geëvalueerd door het ontbreken van doelen en criteria. Ook de basis voor de evaluatie van de sociale vaardigheden is vrij vaag. Enkele leraren noteren wel ongestructureerde observatiegegevens als informatiebron voor het oudercontact. Voor de cognitieve ontwikkeling nemen de leraren naast de toetsen van het leerlingvolgsysteem toetsen af die grotendeels afkomstig zijn uit de onderwijsleerpakketten. De gegevens uit de klastoetsen zijn zelden onderwerp van verdere analyse. Uit de gesprekken en de bijgewoonde lessen blijkt dat de evaluatie bijna uitsluitend gericht is op het product.
- Er zijn aanzetten tot gedifferentieerde evaluatie. Sommige leerlingen mogen de toetsen maken met materialen of ondersteunende schema's. Voor enkele dyslectische leerlingen zijn er compenserende maatregelen.

6.4.2.2 Rapporteringspraktijk

Vaststellingen

- De leraren van de lagere afdeling hanteren een digitaal rapporteringssysteem dat op doelen is gebaseerd. Ze noteren in het rapport echter veeleer inhouden en toetsonderwerpen in combinatie met een waarderingscijfer. Dit cijfer wordt vergeleken met het gemiddelde van de klas, wat weinig of niets zegt over het bereiken van het getoetste doel, inzicht of vaardigheid.

- Het leergebied muzische vorming maakt bijna nooit onderdeel uit van de rapportering. Punten uit het leergebied 'lichamelijke opvoeding' aangereikt door de bijzondere leermeester worden nogal dikwijls onterecht als 'bewegingsexpressie' onder muzische vorming geplaatst. De leraren maken slechts zelden gebruik van de aandachtscodes om een resultaat te nuanceren of binnen een context te plaatsen. Zelfs bij een zwak resultaat maken de leraren geen gebruik van de mogelijkheid om individuele aanvullende informatie te formuleren.
- Onder de titel 'sociale vaardigheden' geven de leraren bijkomende maar nog algemene informatie over de vorderingen van de leerlingen. De commentaren zijn positief, aanmoedigend en leerlinggericht geformuleerd.
- Naast het 'doelenrapport' krijgen de leerlingen iedere periode een samenvattend rapport met een totaal per leergebied. Omdat geen indeling wordt gemaakt per domein, en iedere formatieve en summatieve toets hetzelfde gewicht krijgt, geven de totaalresultaten voor wiskunde en Nederlands een volledig vertekend beeld van de algemene vaardigheid.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- Op schoolniveau is er veel aandacht voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden.
- In de kleuterafdeling is het onderwijsaanbod voldoende breed en goed geïntegreerd in de thematische werking. De samenhang tussen de activiteiten in de klas, de doelen van het ontwikkelingsplan en de decretale ontwikkelingsdoelen is duidelijk.
- In de lagere afdeling geeft het gebruik van eenzelfde onderwijsleerpakket voor wiskunde kansen om de verticale samenhang te garanderen.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- Het schoolteam kan in beide niveaus een outputbeleid opzetten om de kwaliteit van het onderwijs verder te verbeteren en om na te gaan of de onderwijsopbrengsten voldoen aan de verwachtingen. In de lagere afdeling kunnen de eindtermen en de leerplannen daarvoor het referentiekader vormen.
- De school kan werk maken van een sterk professionaliseringsbeleid. Vanuit een globale schoolanalyse kan de school langetermijnprioriteiten en doelen bepalen, interne en externe nascholing opzetten en de informatie daaruit ten dienste stellen om de pedagogisch-didactische bekwaamheid van alle onderwijsgeevenden te verhogen.
- De leerbegeleiding kan verbeterd worden door vanuit een breed gedragen visie, duidelijke en afdwingbare procedures op punt te stellen waarbij de concrete noden van risicoleerlingen het uitgangspunt vormen van de hulpverlening en ondersteuning. Diepgaande analyse en diagnose van het probleem, een planmatig opgezette hulp en vooraf bepaalde evaluatiemomenten kunnen bijdragen tot een kwaliteitsvolle leerbegeleiding.
- De leraren kunnen, eventueel in combinatie met een gedifferentieerde instructie, nog meer aandacht besteden aan het aanbieden van uitdagende taken voor leerlingen met meer mogelijkheden.
- De leraren van de kleuterafdeling kunnen nagaan of het aanbod voldoende volledig is om de ontwikkelingsdoelen zo maximaal mogelijk na te streven.
- Het zelfsturend leren kan in de kleuterafdeling nog verder worden geoptimaliseerd.
- In de lagere afdeling kan het team een degelijk evaluatie- en rapporteringsbeleid opzetten waarbij alle leergebieden en domeinen voldoende evenwichtig tot hun recht komen. Het evaluatiebeleid kan erop gericht worden om na te gaan of de leerlingen al dan niet de vooropgestelde doelen bereiken.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Leerplanrealisatie

- De lagere afdeling moet kunnen aantonen dat de eindtermen voor het leergebied 'muzische vorming' door de leerlingen worden bereikt. Het team moet kunnen bewijzen dat er in het aanbod evenwicht is tussen de domeinen en dat de verticale samenhang binnen de domeinen gegarandeerd is. Evaluatie en rapportering voor dit leergebied moeten volledig uitgewerkt worden.

Regelgeving

- De school dient jaarlijks een nascholingsplan op te stellen en voor te leggen aan de personeelsvergadering en het lokaal onderhandelingscomité (decreet van 16 april 1996, herzien artikel 47 bij decreet van 19/12/2008).

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG BEPERKT IN DE TIJD**.

De hieronder aangekruiste (leer)prestaties scoren geheel of gedeeltelijk onvoldoende en hebben tot dit advies geleid:

Regelgeving		X	De school heeft voor 2009-2010 nog geen nascholingsplan opgesteld (decreet van 16 april 1994).	
<u>Gewoon kleuteronderwijs :</u>		DL-f	Voldoet niet	Omwille van
Leergebied				
wiskundige initiatie	J			
wereldoriëntatie	J			
<u>Gewoon lager onderwijs :</u>		DL-f	Voldoet niet	Omwille van
Leergebied				
wiskunde	J			
muzische vorming	J	X	onvoldoende realiseren van de eindtermen	
Leergebiedoverschrijdende ET				
sociale vaardigheden	J			

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2012** kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guido Aerts

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Naam: